

החופים מירי המישטרה, כיוון שי רק בירו נמצאים כוחי האדם וה- אמצעים הדרושים לכך.

נכון שהחלטה על היערכות חדשה מעין זו עומדת בסתירה לגבי יעדי המוצהרים של צה"ל, שתפקידו העיקרי הוא להכין את עצמו למילחמה. אלא שהפעם היה מדובר במקרה חירום. הדחייה, המוצדקת לכשעצמה, של אופציית ההתגוננות הי אקטיבית, היתה חייבת להטיל הפעם על צה"ל גם את אופציית ההתגוננות הפא- סיבית.

הדבר לא נעשה, וזהו אחד המחבלים המחייבים בדיקה וחקירה. מכאן והלאה היה הכל פתוח למזל העיוור וקשה להאשים איש במה שאירע לאחר מכן.

האסון יכול היה

להיח גדול יותר

מ שהצליחו הפיראיון לחדור מבעד למערכת ההגנה הימית ולנחות בחוף לאור היום, שוב לא היה מי שיעצור בעדם. אין להעלות על הדעת אפשרות של ביתור המדינה במערכת של קווי הגנה לעומק, להתגוננות מפני טירור.

אם היו תקלות באיתור הפיראיון, במיר- דף אחריהם ובעצירת הירתם המטורפת על כביש החוף — תקלות שנבעו מהעדר מערכת-קשר ארצית לכוחות הניידים של המישטרה או מיקום מרוחק של היחידה המיוחדת ללוחמה בטירור של משמר הגבול — אלו הן תקלות שוליות, שכמעט ואי-אפשר למנוע אותן אחרי שיחידת טירור מצליחה לחדור אל העורף האזרחי. מה שידוע כיום — וגם זה לא בביטחון מלא — הוא שיחידת הפיראיון, שנשאה את שמות דירי-אסיין וכפרי-אסם — היתה מורכבת מלכתחילה מ-13 איש, ששהו בי- סירות הקומנדו שלהם בים, בין יומיים לארבעה ימים.

לא היתה זו יחידת מתאבדים שהחליטה להפיל חללים רבים ככל האפשר בקרב אזרחי המדינה, אפילו במחיר חיי אנשיה.

המחבל שנתפס

לוחם במדים אזרחיים תומך בזרוע של אחד משני אנשי כיתת-הטבח הפלסטינית שנתורו בחיים אחרי הקרב בצומת ה- קאונטר-קלאב. מחבל זה נתפס אחרי שנפצע באורח קל והשליך

מטרתם המקורית היתה לנחות בתל-אביב, להשתלט על בית-מלון גדול, לתפוס בו בני-ערובה, לתבוע תמורתם שחרור מחב- י

לים העצורים בישראל ולצאת את הארץ עם המשוחררים ובני-הערובה דרך נמל- התעופה לוד, באמצעות מטוס שיועמד לרשותם.

התוכנית המקורית השתבשה. ים סוער, טעויות בניווט, ומחסור בדלק, הביאו את יחידת-הטיור לחוף מעגן-מיכאל. ייתכן ויש אמת בסיפור כאילו בדרך לחוף התי- הפכה אחת הסיירות ושניים מאנשיה טבעו בים עם חלק מהציוד. אבל כל זמן שלא יפלטו הגופות לחוף, אין ביטחון בגירסה זו.

כיוון שהשתכשה תוכניתם, אי-י- תרו הפיראיון את ניסיון חרייתם לתל-אביב דרך החוף. יש סימנים ועדויות שהם היו מבוהלים ואחוזי פאניקה וייתכן שזיתרו על תוכנית ההשתלטות על בית-המלון וביקו שו זלם להם דרך לנמל-התעופה בנגוריון כדי להיחלק במהירות וי בשלום מהמלכודת שאליה נקדעו.

הסימתם וחסולם במבואות תל-אביב, גם אם עלו בחיי חלק ניכר מבני-הערובה, הוא מיבצע הראוי להערכה, הרצוף מעשי- גבורה אישיים, שחלק ממבצעייהם יזכו כי כל הנראה בצל"שים.

הביקורת הנמתחת על צורת גיהול הקרב עם המחבלים בצומת הקאונטר-קלאב היא בחלקה הגדול חסרת-שחר.

זוהי משימה בלתי אפשרית לנהל קרב מעין זה בצורה מבוקרת ולמנוע בו קורי- בנות-אדם מיותרים. האסון יכול היה להיות גדול פי כמה לו הצליחו המחבלים לחדור עם האוטובוס החשוף אל לב תל-אביב. גם כל מה שאירע אחרי פיצוץ האוטובוס בירי בזוקה שי אותם מחבלים שהצליחו להימלט מתוכו, הוא שולי לגבי המחבלים העיקריים המצויים בשלבים שקדמו לחקירה. כך, למשל, מסתבר שקרוב לוודאי כי ההחלטה להטיל עוצר על איזור נרחב בעל אוכלוסיה של כ-300 אלף נפש, נבעה מי- שיקול מוטעה. ניתן היה אולי להגיע לי- מסקנה כי כל הפיראיון נהרג או נתפסו, הרבה יותר מוקדם, באותם אמצעים שי- בהם נעשה הדבר באיחור של 24 שעות. כנראה שהרצון להימנע מנטילת סיכונים נוספים וכן הבלבול והמבוכה, שנוצרו בעקבות ההעזה שבמסע-הדמים לאורך כביש-החוף, מנעו באותן שעות סוערות שיקולים קרים ומפוכחים.

ההחלטה לבטל את העוצר, בתום יום סריקות ממושך ומצוד על מחבלים שי- נמלטו כביכול מהאוטובוס, התקבלה רק כשהובאו שני המחבלים שנתפסו חיים אל איזור הקרב ואל המכון הפאתולוגי. הם זיהו שם את גוויות חבריהם החרוכות.

את נישקו. חברו הסגיר את עצמו מרצונו, הרים את ידיו ונכנע. חקירתם של שני המחבלים שנתפסו, איפשרה לשחזר את תנועות הקבוצה שאליה השתייכו, לפני שנחתה בחוף מעגן-מיכאל. השניים גם סייעו לזהות את גופות חבריהם שנהרגו, באיחור של 24 שעות.

ייתכן שניתן היה לנצלם למטרה זו מוקדם יותר, אבל בוודאי שאין עניין זה שייך למסכת המחבלים.

על רקע זה ניתן להבין את התביעה, שהועלתה מצד גורמים שונים, להקים ועדת-חקירה ממלכתית שתחקור את מאו- רעות-הדמים של השבת השחורה בכביש- החוף ואת מה שקדם להם.

צה"ל הקים ועדת-בדיקה משלו וגם ה- מישטרה הקימה ועדה דומה. השיטה הישנה והמקובלת לפיו מי שחשוד במחדלים חוקר את עצמו, חוזרת שוב על עצמה. אין ספק כי ועדות-הבדיקה למיניהן יגלו ליקויים, יסיקו מסקנות וימליצו המלצות לשיפור המצב בעתיד.

אלא שעם כל הרצון הטוב של חבריהן וכישוריהם האישיים, ספק אם ועדות מסוג זה עשויות לתרום לשינוי מהותי של המצב הנוכחי, שמעצם טבעו מזמין כישלונות וי- מחדלים נוספים בתחום ההתגוננות מפני מיתקפות-טיור.

גם התבונה שבהקמת ועדת-חקירה ממי- לכתית בנושא זה מוטלת בספק רב. הני- סיון השלילי של ועדת-אגרנט, שהוקמה לחקור את מחדלי מילחמת יום-הכיפורים, המחיש שהנוק הכרוך בוועדה מעין זו עולה על התועלת שבה.

המטרה אינה לחפש אשמים כדי להכפם לשעירים לעזאזל. היא חיי- בת להיות הקמת מערכת יעילה ככל האפשר כדי להתגונן מפני מיתקפות-טיור ופסלון. זוהי מטי- רה שניתן לממש אותה רק כהחל- טות של הדרך הפוליטי.

מדיניותה של הממשלה מזמינה את הגברת הטיור. כיוון שאין סיכוי שהממי- שלה הנוכחית תשנה מדיניות זו, היא חייבת לפחות להבטיח לאזרחי המדינה, מערכת התגוננות יעילה ומבוקרת יותר מפניו.

ספק אם הממשלה הזאת, המתחילה להו- כיר את ממשלת המחול של גולדה מאיר, מסוגלת לכך. היא שבויה בירי הפקידים הבכירים, היועצים והממונים, שניהלו גם את המערכת הקודמת. התרופה הבדוקה שגם ממשלה זו תבקש להשתמש בה ככל הנראה כמו קודמותיה, תהיה זו של פעולת- תגמול וענישה, שמעולם קודם לכן לא הצליחו לשחק את הטיור.

כלי-המשחית חלק מפיצור הנשק שנשאו עימם 11 המחבלים שנחתו בחוף מעגן-מיכאל. שרידי שלושה רובי קלציניקוב אלה, מחסניתיהם, מרגמה ופגז של מרגמה, נמצאו בין אודי האוטובוס השרוף, ליד גוויות המחבלים שמצאו את מותם בתוכו. מ-11 המחבלים שהגיעו תשעה נהרגו בתוך האוטובוס.

הצילומים בכתבה זו נעשו על-ידי הצלמים: שמואל רחמני; עוזי קרל; יצחק ימח; ישראל סג' יונסי; מ'ישראל סאן; ודני גוט' פריינד מ'9.9.74.